

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2017/18:45

Onsdagen den 19 september

---

§ 1 Informellt möte med EU:s stats- och regeringschefer **Statsminister Stefan Löfven** **Information och samråd inför informellt möte med EU:s stats- och** **regeringschefer den 19–20 september 2018**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan har slagit 10, och jag förklarar dagens sammanträde för öppnat.

Vi hälsar statsminister Stefan Löfven med medarbetare välkomna till EU-nämnden med anledning av det informella mötet med EU:s stats- och regeringschefer. Vi går rätt på sak. Jag lämnar ordet till statsminister Löfven. Välkommen.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! I dag och i morgon träffas EU:s stats- och regeringschefer för ett informellt möte i Salzburg. På dagordningen står brexitförhandlingarna, migration och inre säkerhet. Diskussionerna kommer inte att resultera i några slutsatser eller något gemensamt uttalande.

Herr ordförande! Brexitförhandlingarna, om vi börjar med dem, närmar sig ett avgörande. Det brittiska utträdet är bara ett drygt halvår bort, och en hel del frågor återstår att lösa. Den som rör gränsen mot Irland är nog den största och viktigaste. Kvar är också att komma överens om den gemensamma deklARATION som ska beskriva framtida förbindelser mellan EU och Storbritannien. Den är naturligtvis angelägen för oss på EU-sidan men kanske ännu mer för britterna, som ju vill lämna EU med en tydlig bild av vad som ska följa, särskilt på handelsområdet.

Jag förväntar mig inte någon omfattande behandling av detta i Salzburg, utan det är snarare ett tillfälle att stämma av läget i förhandlingarna. Frågan om hur vi bäst ska utnyttja de kommande veckorna för att nå en bra uppgörelse kommer säkert också att tas upp.

Det har på sistone talats mycket om risken för att vi inte skulle nå fram till ett avtal med britterna, en så kallad no deal. Jag vill försäkra mig om att förberedelser görs både i Regeringskansliet och i berörda myndigheter för ett sådant scenario, men vi utgår ifrån att vi kommer att komma överens om ett ordnat utträde. Vi ska naturligtvis göra vad vi kan för att nå dit. Storbritannien är och förblir en mycket viktig europeisk partner.

Med anledning av att det finns de som skulle vilja se att Sverige följer det brittiska exemplet och lämnar Europeiska unionen och som driver detta

i Sveriges riksdag vill jag passa på att säga att jag tycker att det vore oansvarigt och omdömeslöst. Alla som nu följer den uppsplitande folkomröstningskampanjen, de polariserade diskussionerna och förhandlingarna i Storbritannien måste inse vad det innebär att utsätta ett land för detta.

Storbritannien är på många sätt handlingsförlamat. Deras samhällsdebatt handlar om brexit, deras statsförvaltning ägnar sig åt förberedelserna inför brexit och deras jurister och tjänstemän lägger sin tid på att ta fram nya regler om allt från bankstyrelser till fiskekvoter och tullar. Detta är inte vad jag vill att vi ska ägna oss åt i Sverige. Vi behöver investera i välfärden, bekämpa brottslighet och ägna oss åt att skapa jobb och bygga skolor. Framför allt: Sverige som ett exportberoende land behöver EU. Vi behöver det för tillväxt och jobb, och vi behöver det för trygghet och säkerhet. För oss är samarbete nyckeln i en globaliserad värld.

Vi vet vad som har skett och vad som kan ske i ett splittrat och hatiskt Europa. Därför bör vi hålla ihop. Vi behöver samarbeta mer, inte mindre. Jag är glad att det finns ett brett stöd för denna linje i Sverige riksdag.

Herr ordförande! Nästa fråga på dagordningen är migration. De farliga resorna över Medelhavet fortsätter, även om de har minskat det senaste året. Trots allt är den senaste siffran ändå 1 549 som hittills i år har mist livet eller rapporterats saknade i Medelhavet. Det var i ljuset av detta som Europeiska rådet i juni enades om att undersöka möjligheten för så kallade regionala lösningar, som landstigningsarrangemang och kontrollerade center. Detta är förslag som diskuteras i nära samarbete med UNHCR och IOM för att bryta den farliga människosmugglingsverksamhet som riskerar människors liv. Mänskliga rättigheter, inklusive rätten att söka asyl, ska respekteras.

Arbetet tillsammans med länder utanför Europa för att bekämpa människosmuggling måste också fortsätta. Samtidigt gäller att reformen av Dublinförordningen kommer på plats, liksom det gemensamma asylsystemet. Detta arbete måste fortsätta.

Ett långsiktigt hållbart gemensamt system där alla medlemsstater tar ansvar är fortfarande regeringens ståndpunkt. Arbetet fortsätter nu med att följa upp slutsatserna från Europeiska rådet i juni, och vi kommer att få en rapport om detta i Salzburg. Men några beslut kommer alltså inte att tas, utan siktet är snarare inställt på beslut på Europeiska rådet i oktober, närmare bestämt den 18 oktober.

Herr ordförande! Diskussionen om inre säkerhet kommer att rikta in sig på det polisiära och rättsliga samarbetet, gränskontroll, cybersäkerhet och krishantering.

Regeringen anser att det i grunden är varje medlemsstat som ansvarar för sin nationella säkerhet och att EU:s roll är att stödja medlemsstaterna i deras ansträngningar. Med detta sagt står det ändå klart att samarbete som underlättar i kampen mot terrorism och organiserad brottslighet är oerhört viktigt. Regeringen stöder därför tankarna på ett förbättrat informationsutbyte och på att effektivisera användandet av den gemensamma information som samlas inom ramen för EU. Vi stöder också arbetet för att använda internet för att bekämpa terrorism. Förslaget att snabbt kunna ta bort material från vissa webbplatser behöver dock

granskas så att det inte strider mot yttrandefrihet, rättssäkerhet och personlig integritet.

När det gäller initiativ som rör mandaten för Europeiska åklagarmyndigheten står Sverige som bekant tills vidare utanför detta samarbete.

I fråga om EU:s yttre gränser har kommissionen just lagt fram ett förslag om en kraftig förstärkning av EU:s gräns- och kustbevakningsbyrå Frontex. Sammantaget förslår kommissionen en gränskontrollstyrka på 10 000 personer, och i den ingår också personal från medlemsstaterna.

Utvecklingen de senaste åren har tydligt visat att EU behöver en förbättrad kontroll av sina yttre gränser. Detta är viktigt inte minst för att människor ska kunna resa fritt inom unionen, och ett förstärkt Frontex kan vara en del av en sådan förbättring. Men detta är ett nytt förslag som måste granskas noga, inte minst här i Sveriges riksdag. Frågan knyter också an till EU:s långtidsbudget, där Sverige driver en restriktiv linje.

Säkerhet och rättsfrågor i cyberrymden är en fråga som blir alltmer prioriterad. Att allmänheten utsätts för desinformation i stor skala är naturligtvis allvarligt, och regeringen delar därför bedömningen att ytterligare åtgärder behöver vidtas för att skydda europeiska värden och demokratiska system.

Samtidigt som vi arbetar för att effektivisera vårt samarbete på hela området som gäller inre säkerhet är det viktigt att detta sker på ett rätts-säkert sätt och att vi hela tiden värnar skyddet av den personliga integriteten. Att säkerhetssamarbete är nödvändigt visade sig under sommarens bränder, då Sverige snabbt kunde få ovärderlig hjälp från andra medlems-länder tack vare civilskyddsmekanismen. Det är viktigt att vi nu snabbar på förhandlingen så att vi kan stärka detta samarbete.

Detta, herr ordförande, är de frågor som ska diskuteras på Europeiska rådet i kväll och i morgon.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statsministern för redogörelsen inför det informella toppmötet i Salzburg.

Det är många frågor på dagordningen. Som vanligt är det migration, brexit och inre säkerhet. Jag skulle vilja fråga statsministern om brexit och be honom att utveckla lite. Hur är planen? Statsministern har ju redogjort för den, men vad är stallet? Vad kommer detta att landa i?

Jag tror precis som statsministern att många undervärderar fördelarna med EU. EU har många fel och brister, men jag tror som sagt att man ibland undervärderar de fördelar som EU innebär. Det handlar om den fria rörligheten, det handlar om export, det handlar om frihandel, det handlar om säkerhet och så vidare.

Jag skulle vilja höra statsministerns bedömning av vad som kommer att hända med Storbritannien och brexit.

Anf. 4 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr ordförande! Jag vill med glädje notera för protokollet att det inte bara är information utan också samråd i dag inför det informella mötet. Detta tror jag att hela riksdagen och särskilt EU-nämnden uppskattar.

Jag har ingen annan uppfattning än statsministern när det gäller vikten av att få till ett bra framtida förhållande mellan EU å ena sidan och

Storbritannien å andra sidan. Det är en fråga som vi har diskuterat många gånger här. Detsamma gäller vikten av att Sverige fortsätter samarbetet inom unionen.

Sedan har vi de frågor som ska diskuteras och som diskuterades senast på toppmötet, såsom migration. Här säger statsministern att inga beslut ska fattas. Samtidigt är vi ganska nära oktober. Som vi har förstått det har ordförandeskapet genomfört bilaterala samtal för att se hur man ska kunna komma vidare och ha ett uppdaterat läge för var EU står. Det vore intressant att höra om Sverige har fört fram något särskilt i samtalen inför det informella mötet. Vi ser också behovet av att hitta gemensamma lösningar, men jag vill understryka att detta inte tar bort ansvaret från Sverige att ha en egen välfungerande migrationspolitik.

Statsministern talade om yttre gräns – det som handlar om inre säkerhet – och de förslag som nu plötsligt blir ganska konkreta, men jag skulle ändå vilja höra mer utförligt vad Sverige kommer att svara på frågan om de 10 000 gränspoliserna i Frontex ska vara överenskomna som en toppprioritetsfråga. Detta väcker frågor kring effektivitet, finansiering och var ska pengarna tas ifrån. Det handlar kanske inte bara om långtidsbudgeten, utan det finns förslag om att ta pengar redan 2019 och 2020. Jag tror att vi är överens om behovet av att göra förstärkningar men att vi måste komma tillbaka till på vilket sätt, med vilka befogenheter och vilka pengar som ska tas. Där skulle jag gärna höra en kommentar från statsministern.

När det gäller cybersäkerhet och säkerheten på internet vill jag – och jag tror att hela nämnden delar den uppfattningen – understryka att det är oerhört viktigt att inte svepas med i en våg av kontroll och censur, om jag får kalla det så, på nätet för att ändamålen helgar medlen i det här fallet. Det är en ytterst fin gräns mellan yttrandefrihetens gränser och möjligheten att ingripa. Här måste Sverige, med den lagstiftning vi har, vara mycket noga när det gäller både vad som är EU:s roll i detta och att vi värnar vår egen lagstiftning. Jag vill gärna ha en kommentar om detta.

Slutligen har jag en kommentar om den sista punkten om gemensam krisberedskap. Här tror jag att vi är överens om att det är bra att vi kan samarbeta. Det är positivt med förstärkt koherens, som det står, men detta undandrar inte det nationella ansvaret för att ha en väl fungerande krisberedskap och krishanteringsförmåga. Det får heller inte bli kostnadsdrivande – att man dubblar i spåren av en besvärlig sommar. Här gäller det att vara noga med vad som är EU:s uppgift respektive vad som är varje nations ansvar.

Anf. 5 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! När det gäller Marie Granlunds fråga om brexit är mitt stalltips trots allt att förnuftet faktiskt segrar, att det blir ett ordnat utträde och att vi når en överenskommelse, men detta är inte skrivet i sten. Vi ser problemen, inte minst inrikes, i Storbritannien.

Jag tror att vi har sagt det förut här: Många i Storbritannien trodde nog att man kan gå ur EU och så blir allt precis som det var förut. Det var faktiskt vad som förespeglades. Men så blir det inte, och detta börjar stå alltmer klart. Det får konsekvenser. Det som jag sa blir en svår polariserad diskussion, både inom och mellan partier i Storbritannien. Riktigt vad som

slutligen accepteras av parlamentet där eller om det ska bli folkomröstning eller vad det nu kan vara är oklart.

Sverige och flera andra har tillsammans försökt att på alla sätt vara pragmatiska. Vi – både Storbritannien och EU-27 – måste försöka tänka till om hur detta ska lösas på bästa möjliga sätt. Sedan finns en gräns för när det inte går – man kan inte både ha kakan och äta upp den. Om jag ändå ska gissa något är det att förnuftet segrar och att det blir ett ordnat utträde, men jag kan naturligtvis inte lova något.

När det gäller det som Karin Enström sa om migration och hur vi ska komma vidare brukar jag prata om de olika rättsakterna. Det händer faktiskt rätt mycket. Dublinförordningen är den trånga och svåra – hur fördelningen av ansvaret ska ske. Annars har vi kommit långt när det gäller EU:s asylmyndighet. Likaså har vi kommit långt, i lite olika faser, med rättsakter som asylprocedurförordningen, mottagandedirektivet, skyddsgrundsförordningen, Eurodacförordningen och vidarebosättningsförordningen. Jag tror att det är viktigt att ha sagt det, för ibland låter det som att det inte har hänt någonting på asylområdet. Det är fel. Det har hänt en hel del, men det svåra är just det här som vi anser är så viktigt, att länderna faktiskt delar på ansvaret i just Dublinförordningen. Där kommer vi att gå vidare.

När det gäller förslaget om de 10 000 ytterligare poliserna är det en av de frågor som kommer till Sveriges riksdag för granskning. Alla de här förslagen som pumpas ut nu ska ju till riksdagen och kommer förr eller senare hit också när vi ska ta ställning till dem inför rådet. Vi har samma resonemang som Karin Enström ger uttryck för, att det är klart att det är bra att ha en stark gräns, men det får inte kosta vad som helst, och det måste helt enkelt granskas vad förslaget konkret innebär. Det ska göras i sedvanlig ordning i Sveriges riksdag.

Det är samma sak när det gäller säkerhet och kontroll och censur. Det får inte slå över, och jag sa också i min inledning att det finns en risk i detta att det slår över till att bli någonting som skadar integriteten och yttrandefriheten och så vidare. Även där måste det alltså balanseras noga och naturligtvis skydda oss själva men med balans för att respektera personlig integritet och yttrandefrihet. Även det kommer att granskas vidare här.

Jag delar också uppfattningen om krisberedskap. Det får inte vara varken eller, utan det måste finnas en bra nationell krisberedskap. Det pågår ett arbete för att utvärdera vad som behöver göras bättre nationellt, men det visade sig också i somras att den här funktionen som ändå finns och som vi är en del av – vi är en del av ett nordiskt samarbete och en del av ett europeiskt samarbete – fungerade mycket bra. Det kan komma att behöva förstärkas för att komplettera den nationella krisberedskapen, precis som sas här också.

Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Statsminister Stefan Löfven säger att det är omdömeslöst att lämna EU. Jag tycker att man får respektera det brittiska folkets vilja i frågan. De gick till folkomröstning och valde att lämna EU, och det borde vi respektera och inte kalla för omdömeslöst. Statsministern hävdar också att Storbritannien nu är handlingsförlamat. Det är en svår process att lämna EU eftersom det inte har hänt tidigare. Samtidigt tycker jag att man från EU:s sida gör det svårare. Man ställer många hårda krav

för att garantera att det här inte händer igen. Det är i alla fall min tolkning av situationen.

Den stora frågan om handeln mellan Storbritannien och EU – varför är den så stor? EU förhandlar ju hela tiden om frihandelsavtal med länder utanför EU, men om folket i ett land inom EU genom en folkomröstning väljer att lämna – de vill inte vara kvar i detta – då är det här med frihandel plötsligt en väldigt svår fråga. Ska man fortsatt kunna handla utan tullar bara för att man väljer att lämna unionen eller inte? Jag tycker att det är en märklig diskussion som man för på europeisk nivå.

Visst kan man resonera om att det handlar om att äta kakan och ha den kvar på samma gång, men det är inte riktigt så som EU:s så kallade samarbete ser ut. Vi har gått från att ha sju myndigheter när Sverige gick med i EU till att i dagsläget ha 34 myndigheter, och myndigheter har såklart någon form av bestämmanderätt. Det är också så att medborgare i andra länder i hög grad bestämmer vad vi ska tycka här i Sverige i och med att vi är med i EU, och så blir det just därför att EU är ett federationsprojekt snarare än ett samarbetsprojekt.

Jag håller med statsministern om att vi ska samarbeta mer. Samarbete är naturligtvis bra för Sverige och för Europa, men jag tycker inte att EU i sig återspeglar det här samarbetet, för samarbete bygger på samsyn där båda parterna är överens om det som man samarbetar omkring. Det är i alla fall min bild av vad ett samarbete är för någonting, och det är inte så som EU fungerar, utan tvärtemot. Jag delar alltså inte statsministerns bild av läget.

Jag vill också anmärka på det här om att EU är bra för jobb och välfärd. Tittar man på länderna utanför EU ser man att de är mer framgångsrika när det gäller att skapa jobb och stark sysselsättning jämfört med länderna inom EU. Även innan vi gick med i EU hade vi väl jobb och välfärd i Sverige.

Utöver det tycker jag att informationsutbyte mellan länder inom Europa är jättebra. Vi ska självklart samarbeta för att motverka kriminalitet internationellt för att förhindra terrorism. Jag tror att Moderaterna nämnde att det nog inte finns någon som är emot det, och det är naturligtvis inte vi heller.

Det jag däremot kan ifrågasätta är en kraftig förstärkning av Frontex. Jag ifrågasätter inte att man förstärker Frontex som sådant utan att hela EU ska vara med och finansiera detta. Tanken med EU var ju att de yttre medlemsstaterna i alla fall från början skulle garantera sina egna gränser. Så är ju inte fallet. Tvärtemot införde man en tillfällig omfördelningsmekanism när man insåg att saker och ting inte fungerade, vilket innebar att man flyttade över asylsökande från de sydliga länderna upp till Sverige bland annat, vilket innebar att Sverige som hade det största mottagandet per capita tog emot ännu fler asylsökande. Det menar jag inte är ett fungerande yttre gränsskydd. Jag tycker att om man ska ta med medlemsländer i Europa måste man också kunna ställa krav på att de kan skydda sina egna gränser.

Apropå att skydda sina egna gränser vill jag också höra hur statsministern resonerar om Schengenrapporten som det stod om i Kvällsposten i förrgår. I den konstateras att Sveriges gränsbevakning är bland de sämsta i Europa och att man inte har rutiner för att upptäcka jihadisterna. Om man byter information med varandra och förhindrar terrorism via internet och

andra vägar men inte har rutin här i Sverige för att upptäcka människor som verkar för extremism, terrorism eller liknande – hur ska man då få det hela att fungera? Avser regeringen att förstärka det svenska gränsskyddet och säkerställa att gränspolisens verkligen kan hantera den här typen av ärenden? Eller ska man helt förlita sig på Europa och EU?

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag kommer nog att behöva be statsminister Löfven att svara på frågor som berör det informella toppmötet och inte inrikespolitiska frågor.

Då går ordet till Miljöpartiet. Jag vill tacka för redogörelsen, och jag delar statsministerns bild av situationen kring brexit och ambitionen om att få till ett bra avtal och ett ordnat utträde. Jag tycker att det är olyckligt att Storbritannien har valt att gå den här vägen, och det är viktigt att vi samarbetar i Europa. Vi har många gemensamma utmaningar, och ju fler vi är, desto starkare blir vi.

Jag kan inte heller nog betona glädjen över och betydelsen av att statsministern också står upp för asylrätten och mänskliga rättigheter i de diskussioner som kommer att föras under det här informella mötet. Vi har erfarenheter från sommaren till exempel, då fartyg har räddat människor i sjönöd på Medelhavet och länder har nekat fartygen att gå i land och lämna av de nödställda och på det sättet också kanske har förnekat människor som skulle ha behov av att söka asyl att göra det. Jag känner också en stor oro för diskussioner där jag tycker att man blandar ihop eller kanske till och med likställer människors fria rörlighet och migrationsfrågan med inre säkerhet.

Jag är glad att statsministern åker dit och tar med de värderingar som i alla fall en stor del av Sveriges riksdag gemensamt har ställt sig bakom.

Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! När jag säger ”omdömeslöst” menar jag dem som driver det här i Sverige när vi nu vet vad det faktiskt innebär. Det är det som jag menar är omdömeslöst. Och när det gäller att EU skulle ställa hårda krav; nej, EU försöker hitta en position där båda parter kan komma väl ut ur detta. Det går inte att tro att man kan lämna en förening och det ändå är precis som förut. Det finns ingen förening som man kan vara med i och sedan kliva ur och ändå vara med. Det är det som är skillnaden, och det är den lektionen som vi nog ska lära oss lite till mans här. Det här är en fråga som handlar om mer än tullsätser. Det finns ett annat och djupare innehåll i detta. Det är det som det handlar om.

När det gäller att Sverige ska samarbeta med EU är det det här samarbetet som finns nu. Man säger att det är bra med samarbete, men det ska inte vara just det här samarbetet. Men det är just det samarbetet som finns, och då får man välja om man är med i det eller inte.

Det kommer inte att vara så att resten av Europa säger att Sverige vill ha ett annat samarbete, och då ändrar man sig och slopar EU. Det kommer inte att vara så, utan EU finns där, vi ska göra det bästa av det och Sverige har en mycket, mycket stor glädje av det.

Att informationsutbyte är bra var vi överens om, och frågan om att förstärka Frontex kommer tillbaka. Den kommer till riksdagen, och då får man gå igenom vad det här innebär mer konkret, vad det skulle komma att

innebära för Sverige både kostnadsmässigt och hur det ska utformas. Den frågan kommer alltså tillbaka hit.

Jag tackar för stödet, för det är viktigt att stå upp för asylrätten. Vi måste få ordning på migrationspolitiken i EU som helhet men självfallet stå upp för internationella åtaganden och mänskliga rättigheter. Det är det som ska gälla.

Anf. 9 JOHAN HEDIN (C):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för informationen och föredragningen! Jag tänkte uppehålla mig lite vid cybersäkerhetsfrågorna. Det är mycket som är viktigt på det här informella toppmötet, men cybersäkerhetsfrågorna borde vara särskilt prioriterade av flera skäl.

För några dagar sedan, under självaste valveckan, anordnade MSB en stor konferens för Sveriges myndighetschefer och kommuner, och den handlade just om cybersäkerhet. Något som jag så under paneldebatten var: Det kommer att komma en glad konsult till er, till varenda myndighetschef som sitter här inne, och berätta hur mycket ni kan spara och förenkla era processer med hjälp av digitalisering, data mining, AI och allt möjligt. Det kommer att vara lockande att göra detta – och det ska man naturligtvis göra, för det är viktigt att vi sparar så mycket som möjligt av skattebetalarnas pengar, men man måste också vara medveten om vilka enorma risker som följer med detta. Man måste ha 100 procents kontroll över det här.

Jag har en god vän som är verksam i riskkapitalbranschen, och hon berättade för mig att hon inte gör investeringar i bolag som har en digitaliseringschef. Det tyckte jag var jättekonstigt, för digitalisering är ju jätteviktigt. Ja, just det – det är så viktigt så att det måste ligga på högsta ledningsnivå. Det måste vara vd:n som har kontroll över de här processerna.

Jag tror att man ska se den andra sidan av det här myntet på precis samma sätt. Generaldirektörer vid svenska myndigheter och gärna i andra myndigheter också ska ha kontroll på cybersäkerhetsfrågorna, och det är oroande att vi inte riktigt har det. Till och med i Sverige där vi har en hög nivå när det gäller kunskaper om detta – FRA till exempel är ju en myndighet som är utomordentligt skicklig på allt detta – ser vi att det har hänt saker som det med Transportstyrelsehistorien och annat som är ytterligt oroande.

Vi var med justitieutskottet, där jag sitter som ordinarie, på Europol i Haag och tittade på deras cybercrimelaboratorium. Det var oerhört intressant men också oerhört skrämmande att se hur många, många attacker varje dag sker mot europeiska länder. Det här är någonting som vi absolut måste ta på mycket stort allvar. Samtidigt blir jag lite orolig över samma sak som Karin Enström lyfter upp om det här att snabbt ta bort saker från internet. När det gäller hur vi överväger olika typer av åtgärder för hur vi ska säkra tryggheten och jobba med rättsstatens olika funktioner har jag en liten princip som jag ägnar mig åt. Man väger fördelarna, de potentiella möjligheterna att lagföra kriminella, mot nackdelarna och de risker som det kan innebära. När det gäller att snabbt ta bort saker från internet är jag tveksam till om det fungerar. När någonting är på internet är det publicerat, och det är jättesvårt att se till att någonting inte dyker upp på ett annat ställe med en proxyserver. Det finns mycket utvecklad teknik

för att göra det här. Samtidigt finns det nackdelar i form av risker för att yttrandefriheten hotas. Det här är någonting som jag tycker att man ska ta på mycket stort allvar innan man överväger sådana typer av åtgärder.

Låt mig ta upp någonting annat i anslutning till detta. Tror statsministern att det kan förekomma en diskussion om miniminivåer till exempel för hur olika medlemsstater ska hantera cybersäkerhetsfrågorna och att man kan styra upp ett regelverk med EU-lagstiftning där vi ställer krav på alla medlemsstater att man har ett arbete som garanterar något slags miniminivå för säkerheten?

En annan sak, som jag vill minnas att jag lyfte fram vid ett annat tillfälle då vi hade samråd med statsministern, är vad jag upplever som en avsaknad av folkrättslig reglering av cyberhoten. När ett utländskt statsfartyg stävar mot den svenska territorialvattengränsen vet vi precis vad vi kan, får och bör göra. Men vi vet inte lika tydligt vad som händer när vi tror att främmande makt angriper våra cybersystem. Det skulle jag vilja ha en kommentar om.

Anf. 10 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Mina frågor gäller migrationsdelarna som kommer att tas upp under mötet i Salzburg. Jag tycker att man kan se två lite oroande tendenser i detta. Den ena handlar om att det går väldigt tungt att få igenom de rättsakter och förslag som avser gemensamt ansvarstagande. Till detta hör till exempel kvotsystemet och en förändrad Dublinförordning. Det är uppenbart att olika former av högerextrema och nationalistiska partier alltmer kan blockera beslut i dessa delar.

Den andra handlar om EU:s växande beroende av väldigt auktoritära regimer i omvärlden. Sedan länge har vi avtalet med Turkiet, som innebär att landet de facto är vår betalda gränspolis. EU:s beroende av Turkiet har använts enormt av Erdoğan för att göra systematiska inskränkningar av demokratiska fri- och rättigheter i hans eget land. Han är väl medveten om att EU är beroende av Turkiet.

Vi ser nu en liknande relation växa fram med Egypten. Man framhåller Egypten som ett slags föredöme på migrationsområdet. Det spekuleras om att ett av de här första lägren ska finnas i Egypten. Situationen för demokrati och mänskliga rättigheter är under al-Sisi under all kritik. Det råder total rättslöshet för oppositionen. Att gå in i ett nytt sådant beroendeförhållande till ett land som inte har någon respekt för grundläggande demokratiska värden tycker jag är tveksamt.

Mina frågor gäller de föreslagna 10 000 gränspoliserna, som nu ganska snabbt lyfts fram som en politisk huvudfråga. Jag är nyfiken på vad regeringen har för hållning till detta. Det är ju nu när detta formeras som man bör klargöra hur man ser på det hela. Jag undrar om regeringen delar synpunkten att de ska kunna posteras utanför Europeiska unionen. Det förekommer sådana diskussioner. I detta ingår sannolikt svensk personal. Är regeringen för eller emot detta? Har man några förbehåll?

Jag undrar också om regeringen kan tänka sig att denna EU-styrka ska vara verksam på svenskt territorium. Är regeringen beredd att ha personal från det här Superfrontex posterad i Sverige? Med vilka rättsliga befogenheter kommer de att agera? Kommer de att vara helt underställda svensk lagstiftning på området?

Jag tycker att detta är två principiellt viktiga saker som regeringen måste klargöra och under mötet också helst sätta ned foten.

Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Låt mig först svara Johan Hedin när det gäller cybersäkerheten. Han verkar själv vara väldigt kunnig på området. Det är precis så svårt att hitta balansen, vilket även understryks i Leaders' Agenda. Hur hittar man en balans mellan att å ena sidan skydda oss mot det vi vill skydda oss emot och å andra sidan stå upp för yttrandefrihet och integritet? Den balansen gäller det att hitta, och det är inte lätt. Hur vi gör detta är en diskussion som måste fortsätta mellan länderna och även här i Sveriges riksdag.

Från Sveriges sida har vi tydligt sagt det så kallade terrorismmaterialet, som ska bort fort, kommer att vara en utmaning för oss i Sverige eftersom vi naturligtvis ska förhålla oss till våra egna grundlagar. Att hitta den rätta balansen är därför väldigt komplicerat.

Det finns även andra perspektiv i detta. Hur ökar vi individers medvetenhet om att sådant kan finnas här? Även om det sedan finns kvar eller att det som i dag bevisligen finns mycket desinformation är frågan hur vi ökar medvetenheten om det. Det hela handlar alltså inte bara om en teknisk fråga om att ta bort eller radera detta, utan det är också en fråga om medvetenhet.

Vad gäller miniminivåer är det inget som kommer upp på detta möte. Det finns ett direktiv – det så kallade NIS-direktivet – och där anges en EU-nivå. Inget nytt kommer dock att komma upp på mötet i Salzburg.

Jonas Sjöstedt tog upp migrationen. Vi har diskuterat Turkietavtalet förut. Jag har naturligtvis respekt för hans uppfattning. När det gäller alla sådana diskussioner med tredjeländer på exempelvis den afrikanska kontinenten sker de som jag sa även i samråd med både UNHCR och IOM i syfte att detta ska ske med deras standard så att man kan stå för att mänskliga rättigheter och så vidare respekteras. Så måste det vara.

Detta måste ställas mot alternativet. Alternativet till att inte göra något är faktiskt att vi åser hur tusentals och tiotusentals människor kommer att fortsätta göra den här livsfarliga resan, tillhandahållen av fullständigt skrupelfria människohandlare. Detta är vad vi ser. Det är därför denna verksamhet på något sätt måste knäckas. En del människor har säkert asylskäl, men många har det inte. De har inte asylskäl utan flyr av naturliga orsaker för att de vill förbättra sina liv.

Vi måste bryta det här sättet att ha det öppet, som det har varit, när människosmugglarna inte visar några mänskliga hänsyn utan tvärtom kan sätta folk på båtar som de nästan vet kommer att kapsejsa. Jag menar att i detta ingår samråd med länder som finns på den afrikanska kontinenten. Men det måste naturligtvis ske med hänsyn till folkrätt, mänskliga rättigheter och så vidare. Det ska helt enkelt ske på ett bra sätt.

När det gäller poliserna kommer även alla dessa frågor tillbaka. Jag har inte svar på dem. Förslaget är ganska färskt, och då måste vi ta upp detta. Var kan man postera dessa poliser? Hur många ska de vara? Hur mycket kommer det att kosta? Allt sådant kommer tillbaka till Sveriges riksdag för behandling. Jag har inga svar på det.

Anf. 12 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Jag vill börja med att säga tack till statsministern för redogörelsen och det resoluta försvaret av Sveriges EU-medlemskap.

Jag började engagera mig politiskt för att Sverige skulle bli medlem i EU. Det var 1994. Nästan ett kvarts sekel senare tvingades jag att sysselsätta mig i en åtta veckor lång valrörelse för att försvara Sveriges medlemskap i EU. Det är bekymmersamt att det har gått så långt med de framvällande ytterlighetsrörelser som nu kräver att Sverige inte längre ska vara medlem i EU.

Det vilar ett ansvar på alla oss Europavänner att inte bara här i EU-nämnden utan också ute på gator och torg stå upp för Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Det vore fullständigt förödande för vårt land, vårt näringsliv, vår plats i västvärlden, våra politiska samarbeten i Europa och så vidare om vi lämnade EU.

Det är också viktigt att behålla en enighet inom Europeiska unionen och se till att vi givetvis får så goda förbindelser som möjligt med Storbritannien även efter brexit.

När det gäller migrationen har vi – regeringen och allianspartierna – här i riksdagen under mandatperioden varit överens om vikten vid att man bland EU:s medlemsstater delar på ansvaret att ställa upp och hjälpa flyktingar. Man behöver harmoniserade regelverk och mer likvärdiga villkor så att det inte blir ett lotteri för den asylsökande beroende på vilken medlemsstat man hamnar i. Det är dock, som Vänsterpartiet nämnde, svårt att få detta i mål när det finns stater som så ivrigt blockerar detta.

I detta ligger också frågan om EU:s yttre gränsskydd. Vi i Liberalerna är ju positiva till en federalisering av att ha fler gränsvakter eftersom de behövs för att värna och stärka Schengensamarbetet. Det är en följd av detta.

Jag har två frågor till statsministern. Den första rör hur man inom regeringen ser på det faktum att det bara är Sverige, Polen och Ungern som står utanför den nya åklagarmyndigheten. Det finns ytterligare några stater, men de har speciella avtal om undantag med unionen. Vi har hamnat i ett lite intressant sällskap. Under sommaren har ju också Malta och Nederländerna anslutit sig till Eppo.

Jag undrar också vad statsministern mer konkret har att förmedla vad gäller ökat samarbete för cybersäkerhet. Sverige står ju utanför Pescos cyberförsvarsdel. Finland är med, men Sverige har valt att stå utanför detta. Har regeringen möjligen någon avsikt att ändra på denna hållning?

Anf. 13 CAROLINE SZYBER (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Även jag som kristdemokrat uppskattade att statsministern var så tydlig med vikten av EU och att man i och med brexit nu ser hur stora konsekvenser det får för både landet självt och alla andra medlemsländer i EU.

Jag tror att vi alla hoppas på att EU ska komma framåt när det gäller migrationssystemet, men det finns många delar kvar. När jag tittade på vad ni ska diskutera under mötet såg jag att en del handlade om två frågor som har skickats ut. Man ska tala om de viktigaste delarna när det gäller inre och yttre säkerhet. Om det är möjligt skulle jag vilja att statsministern tar upp något om vad han kommer att lyfta fram i den diskussionen under mötet.

Flera har här i dag varit inne på vikten av att vi tar ansvar och är tydliga på nätet men att det finns en klar balansgång. Utifrån de yttrande- och tryckfrihetsgrundlagar vi har men också när man ser i vilket sällskap vi befinner oss i inom EU – där finns i dag länder som utan problem lätt kan censurera sidor – behöver vi fundera över diskussionen framöver och hur vi ska värna personlig integritet och rättssäkerhet. Man kommer nog att vara tvungen att påminna om det gång på gång i kommande EU-samtal, annars tror jag att det kan vikta åt fel håll.

Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Det är bra att vi delar uppfattning vad gäller EU-medlemskapet. Det var väl inte helt okänt. Det är viktigt att vi står fast vid detta.

När det gäller åklagarmyndigheten är det min uppfattning att vi har anledning att se över beslutet, inte minst med tanke på hur myndigheten har utvecklats. Det är dock också något som måste gå tillbaka till riksdagen. Vi tycker att det finns anledning att titta på detta framöver, inte minst i ljuset av hur myndigheten har utvecklats.

Jag blir däremot lite förvånad över frågan om Pesco och cybersäkerheten. Detta arbete pågår, så vi har inte tagit ställning än. Det ska dessutom förankras i riksdagen. Eftersom det är ett arbete som pågår blev jag lite förvånad över att det lät som att vi har tagit ställning. Jobbet pågår alltså, så detta återkommer till riksdagen.

Caroline Szyber talade om den inre och yttre säkerheten. Om jag förstod henne rätt: Vad gäller migrationsfrågan måste den yttre gränsen fungera på riktigt för att den inre rörligheten ska fungera. Den yttre gränsen ska vara tydlig. Den ska försvaras, bevakas och kontrolleras, och då fungerar också den inre på ett tillfredsställande sätt. Vi behöver både och helt enkelt. Det är därför vi säger att vi är för att se över en förstärkning av Frontex, men vi vet inte exakt om det ska vara 10 000, hur mycket det får kosta – det är samma frågor som Jonas Sjöstedt hade – och hur ser förhållandet ut mellan Frontex och inhemska polis ut. Sådana frågor måste återkomma till riksdagen.

När det gäller den personliga integriteten säger vi till EU och kommer att göra så även i detta fall: Detta är en för oss mycket känslig fråga för vi har så starka grundlagar på yttrandefrihetsområdet. Det är inte bara att införa något sådant. För oss kommer det att innebära en mycket delikat balansgång.

Men vi måste naturligtvis förstärka våra möjligheter att skydda oss mot det som vi vill skydda oss mot. Vi kan dock inte kliva över och bryta våra egna grundlagar. Det fungerar inte.

Anf. 15 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Gränskontroller är ju ett av temana för detta möte, och det har nämnts ganska lite om just den punkten. Det har också ställts frågor om hur de olika medlemsstaterna ställer sig till detta.

Min första fråga gäller om Sverige kommer att göra några speciella inspel eller ta några initiativ i frågorna kring gränskontroll. En sådan fråga kan till exempel vara kontroll av biometri i pass, där vi ser att vi har problem i Europa. Det råder brist på en gemensam standard när det gäller kontroll av pass. Även här ligger vi ganska långt efter i Sverige. Men detta är en förutsättning.

Den andra frågan gäller Schengen. Schengen är garanten för balansen mellan fri rörlighet och gränskontroll, och det är oerhört viktigt att detta system fungerar i alla medlemsstater för att vi ska kunna garantera den fria rörligheten på sikt. Därför görs regelbundet ett antal utvärderingar av de olika medlemsstaterna, även Sverige.

Vi har nu en rapport som ligger för handen men inte är publicerad ännu och som, vad jag förstår, är en uppföljning inom den svenska polisen för att titta över om det finns brister. Det finns mycket som pekar på att det finns allvarlig kritik mot Sverige. Nu har vi bara sett kvällstidningsnyheter där någon frustrerad medarbetare utropar detta till Kalle Anka-verksamhet – så illa ska det väl förhoppningsvis inte vara.

Man skulle, herr ordförande, kunna se gränskontroller som en ren inrikesfråga, men det är en inrikes EU-fråga, eller en europeisk inrikesfråga om man skulle vilja se på det så. Det är oerhört viktigt att vi när vi för förhandlingar kan göra det med trovärdighet. Vi måste som alla andra medlemsstater garantera att det vi har kommit överens om fungerar.

Därför är min andra fråga om regeringen har planerat några åtgärder för att komma till rätta med de svenska bristerna, inte minst för att vi ska kunna sköta förhandlingsarbetet inom EU på ett bra och trovärdigt sätt.

Anf. 16 MARTIN KINNUNEN (SD):

Jag vill egentligen fortsätta lite på det som Hammarbergh tog upp tidigare rörande rapporten som i medierna påstås vara mörkad. Detta är inte en ren inrikespolitisk fråga utan även en del av EU-politiken.

Jag uppskattar att Stefan Löfven har tagit upp problemen med båtresorna och med EU:s yttre gränsskydd och att man tar allvarligt på denna fråga. Vi ska tala klartext här: EU:s migrationspolitik dödar i regel tusentals människor årligen. Tiotusentals människor har dött när de har gjort de här resorna till Europa.

Sverige har ett ansvar för denna politik. Det är även vår migrationspolitik som dödar genom att vi helt enkelt skapar incitament för människor att göra dessa fruktansvärt farliga resor. Vi kan hjälpa utsatta människor utan att de ska behöva riskera livet. Det krävs helt enkelt att båtresorna upphör och att EU självt kontrollerar sin gräns i stället för att betala diktaturstater för att göra det.

Det är uppskattat att man talar om att stärka EU:s gränsskydd, men ska man tillåta båtresorna och smugglandet att fortsätta? Det kommer de att göra så länge man tillåter båtarna att komma till Europa. Ett mycket gott exempel som vi har sett är Australien, där man har lyckats vända denna politik. Där dör inga människor, utan där räddar man liv i stället. Jag hoppas att vi kan åstadkomma en politik i Europa som inte dödar migranter och att statsministern vill bidra till detta.

Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! Först vänder jag mig till Krister Hammarbergh. När det gäller passen är detta inte ett möte för en massa nya inspel. Det är ett informellt möte, så alla sådana inspel skulle i så fall rimligen ha förankrats i riksdagen.

Däremot har rätt mycket gjorts på området. Jag tänker på passagerardata, uppgifterna i det så kallade PNR. Det finns annan lagstiftning som redan är genomförd, NIS-direktivet och så vidare. Så det

finns ett antal saker som är gjorda. På detta möte blir det inga nya inspel, i alla fall inte från svensk sida. Det är därmed inte sagt att man inte behöver förstärka. Man kan komma att behöva göra det ändå, men inte på detta informella möte.

När det gäller kvällspressen och allvarlig kritik mot Sverige handlar det om ett utkast till en rapport som regeringen just har fått. Jag skulle kanske inte gå på kvällstidningsrubrikerna i första hand. Men det är viktigt att det görs analyser av alla länders gränsskydd och hur gränskontrollerna fungerar. Detta görs också av alla länder. När vi nu har fått denna rapport ska de korrigeringar som behövs göras så snabbt och så noggrant som möjligt. Men vi ska avvakta en slutgiltig rapport och sedan dra slutsatser, i stället för att göra det utifrån kvällstidningsrubriker.

Gränsskyddet har jag redan kommenterat. Det måste vara en balans i detta. Gränsskyddet ska fungera, och vi måste ha bra samarbeten så att människor inte behöver göra de farliga resorna. Man ska säkra människors liv. Men vi ska ändå i EU stå upp för rätten att söka asyl. Det kommer att finnas människor som behöver fly för sina liv, från krig och förföljelse. De ska kunna söka asyl i hela EU – så kommer EU-politiken att se ut. Det är inte EU:s migrationspolitik som dödar människor; det är faktiskt människosmugglare.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Tack, statsministern, för informationen! Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Därmed har vi kommit till punkten Övrigt, och det föreligger inga frågor. Vi tackar statsministern och hans medarbetare och även nämndens ledamöter för dagens sammanträde och förklarar det för avslutat.

Innehållsförteckning

2017/18:45
19 september

§ 1 Informellt möte med EU:s stats-och regeringschefer

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S).....	3
Anf. 4 KARIN ENSTRÖM (M).....	3
Anf. 5 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	4
Anf. 6 JOHNNY SKALIN (SD).....	5
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 8 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	7
Anf. 9 JOHAN HEDIN (C).....	8
Anf. 10 JONAS SJÖSTEDT (V).....	9
Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	10
Anf. 12 FREDRIK MALM (L).....	11
Anf. 13 CAROLINE SZYBER (KD).....	11
Anf. 14 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	12
Anf. 15 KRISTER HAMMARBERGH (M).....	12
Anf. 16 MARTIN KINNUNEN (SD).....	13
Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	13
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	14